

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

Titulus VI. De Clerico Ægrotante vel Debilitato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62668](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62668)

casu Naturalis ac Divini Juris obligatio cesset, juxta dicta Tit. 4. n. 12.

211. Dubium est, an in pluralitate dispensare valeat Episcopus. Certum est, dispensari ab eo posse in incompatibilitate, quando hæc statutò vel Consuetudine solum diocesana est introducta. In ea etiam, quæ communi Jure introducta est, casu, quò dispensationem exigit Necessitas aut evidens Utilitas, & ad Papam difficilis recursus est, dispensandi facultatem ei adstruunt plerique: qui tamen regulariter ad beneficia Jure illo incompatibilia dispensari posse, meritò negant, ducti arg. e. Cum inferior 16. de Majorit. & Obed. Glossa in c. Non po-

test 2. V. Apostolica in 6. & Azor cit. cap. 12. q. 6. Hoc tamen Jure non obstante, ex Consuetudine Episcopi Germaniæ dispensant ad duo beneficia simplicia, vg. ad duos canonicatus diversarum Ecclesiarum, non exigentes residentiam incompatibilem: uti etiam ad beneficium simplex retinendum cum curato; sic enim non infrequenter beneficia curata obtinent canonici Ecclesiarum Cathedralium, aut Collegiarum, quando eorum unum non sufficit ad congruam sustentationem, Azor cit. Lib. 6. cap. 11. q. 4. Garcias cap. 5. n. 369. & Pirrhing ad hanc Rubric. n. 188.

TITVLVS VI.

De Clerico Ægrotante vel Debilitato.

SUMMARIUM.

1. Beneficium ad Officium inhabili non confertur.	9. Et ipsi parochis &c. auferuntur in-
pse Ecclesie:
2. Non tamen auferuntur in eo canonicè instituto:	10. Saltem, si has plenè & absolutè jam fuerunt consecuti.
3. Qui etiam senex & infirmus illius percipit fructus,	11. Coadiutori assignanda est portio fru-
ctuum coadjuti,
4. Cum distributionibus, ante percipi solitis:	12. Vel de sustentatione ab Episcopo aliter providendum.
5. Licet infirmitas contracta sit propriè culpâ.	13. Episcopis coadjutores aliquando dat
Papa vel Capitula, aliquando ipsi assumunt,
6. Ei tamen dandus est Coadjutor.	14. Eòsque serè inferioribus assignant.
7. Neque, etiamsi perpetuò inhabiles sint, Episcopis,	15. Coadjutoria expirat morte vel ces-
sione coadjuti:
8. Prælati inferioribus,	16. Nisi à Papa data sit cum jure suc-
cessionis,

Q 2

17. Con-

17. Conferente jus beneficii vacatvri :
18. Licet coadjutus ante literas Apostolicas receptas :
19. Non etiam, si ante datas, decesserit.
20. Coadjutor, generaliter datus, omnia administrat.
21. Non tamen alienat res immobiles :
22. Neque confert beneficia Ecclesiastica :
23. Nisi coadjutus ea nequeat conferre.
24. Invito datus coadjutor administrat :
25. Quis se ingerat coadjuto, administrare volenti ac valenti.

1. **C**um beneficium propter officium detur, *c. fin. de Rescript. in 6. & Clericorum residentia non otiosa, sed laboriosa sit, personis, ad officium sive Ecclesie ministerium ob eundem inhabilibus, beneficia non solum non sunt conferenda, c. Relatum 4. & c. Conquerente 6. de Cleric. non resid.* sed ea etiam, quae jam obtinent, auferranda, *arg. c. Ex parte ii pr. eadem Rubr.*
2. Verum, etsi hoc Regulare sit, sine exceptione tamen non procedit; cum Clericum, in beneficio Ecclesiastico canonicè institutum sive, ut loquimur, investitum, si ob senium, infirmitatem, mutilationem officio suo superesse, & Ecclesie servire per se non valeat, ab illo non removendum, non minus firmæ Regulæ instar receptum, & clarè satis proditum sit *c. 1. c. Presbyterum 2. hanc Rubricâ, cum; ne afflicto sive, ut can. Cum Percussio 7. q. 1. dicitur, flagellato afflicto addatur: quæ ratio redditur can. cit. & c. Ex parte 5. tum verò; quia in Ecclesia militantibus varia sæpe accidit infirmitas; ideòque, sicut seculi militibus, senio laboribusque confectis aut aliter debilitatis prædia & possessiones ad eorum alimoniam præ-*

stabantur, *l. Item 15. §. 2. ff. de R. V.* sic etiam militibus Christi, gravatis senio aut infirmitate prostratis, quæ sani obtinebant, beneficia eorumque fructus non sunt subtrahendi; ne aliis eorum exemplò deterritis, qui Ecclesie servire velint, idonei ministri non reperiantur, ut Gregorius I. arguit *c. 1. cit.*

Neque beneficiorum tantum suorum fructus, sed quotidianas etiam Distributiones hujusmodi clericis percipere debent, ex Constitutione Bonifacii VIII. *c. Unico de Cleric. non resid. in 6.* saltem, si illas, dum sani essent, perciperent, ut rectè advertit Barbosa *in c. cit. n. 16.* quia, si clericus propter absentiam ab Officiis Divinis Distributiones percipere ante infirmitatem solitus non fuisset, eas etiam morbo superveniente percipere non deberet, ut cum Panormit. *in c. 1. cit. n. 6.* docent Covarruvias *Lib. 3. Var. cap. 13. n. 8.* Gutierrez *Lib. 1. §. 9. Canon. cap. 1. n. 138.* Barbosa *de Offic. Episc. alleg. 53. n. 168. & in c. 1. cit. n. 11.* eâ permoti ratione; quòd tali casu absentia & omissionis Divini Officii causa potius continuata negligentia, quam superveniens infirmitas esse censetur; quia casus superveniens declarandus est secundum casum proximè præcedentem, ut *arg. c. Majores 3. de Baptismo* arguunt Panorm. *l. cit. & Fagnan. in c. 1. cit. n. 11.*

Ex infirmitatis causa absentibus clericis Distributiones non deberi, aliqui volunt illis, qui infirmitatis causa ipsi fuerunt intemperanter vivendò. Sed contra DD. sententiam communem; quia *c. Unici cit.* textus hujusmodi infirmos non excludit: sed Distributiones percipi posse, statuit ab omnibus, qui à Divinis Officiis absunt ex causa infirmitatis sine ulla inter istius causas distinctione. Unde etiam tales clerici verè ex infirmitatis causâ absentes distributiones omnino per-

no percipient; cum, ne afflictis, beneficii & ex isto provenientiam fructuum ademptione, nova afflictio addatur, contra Regulam *can. Cum percusso* & *c. Ex parte cit.* tum verò; quòd ex intemperantia infirmitas secuta fit per accidens & præ intentionem clerici, qui intemperantiam satis luit decumbendò, Covarruvias *cit. cap. 13. n. 8. V. Septimò.*

6. Ne tamen Episcoporum, parochorum aliorumve beneficiarum, præsertim curatorum, propter senium aut infirmitatem muneri suo superesse & Ecclesiis deservire per se non valentium, absentia istis damnosa & animabus periculosa sit, dandus, ipsis est Coadjutor: qui, accepta de Ecclesiæ redditibus portione ad congruam sustentationem sufficiente, ipsorum dignitati vel beneficio annexum officium, & præsertim pastorale munus exerceat, *c. De rectoribus 5. & c. fin.* Unde

7. Frequentis in praxi usùs dubium & controversia oritur, an Coadjutor vel potius, ipsis remotis, successor dandus sit iis, qui propter senium, lepram aliãve infirmitatem ad officium, beneficio suo annexum, perpetuò inhabiles fiunt. Et Episcopum quidem eòque superiores Prælatos ex tali causa à Prælatura removeri non posse: sed Coadjutorem, qui pastorale munus exerceat, ipsis adjungendum, satis convenit inter DD. & clarè habetur *c. Ex parte cit. & c. Unico in 6.* quia inter Episcopum & Ecclesiam conjugii spiritualis vinculum, ab alio quàm

8. Papa non solubile intercedit, *c. Inter corporalia 2. de Translat. Episc.* Idem de inferioribus, tam Regularibus quàm Secularibus Prælati, & dignitatem, personatum aut officium quodcumque obtinentibus *ex c. fin.* cum Hostiensis & aliis desumit Fagnanus *in c. cit. à n. 2.*

De Parochialium Ecclesiarum rectoribus non idem est omnium sensus;

eos enim tali casu ab Ecclesiis removendos, cum Glossa in *c. Tua nos 4. V. Administrationis* vult Innocentius in *c. cit. V. Alii*, & non obscure infinuari *c. cit.* clarèque tradi videtur *c. 1. de Retat. & qualis.* quorum textuum priori Sacerdos Parochialis lepræ morbò percussus ab administrationis officio removeri, & ex Ecclesiæ facultatibus sustentari: posteriori, qui propter superveniens impedimentum beneficiis & dignitatibus suis annexum Ordinem suscipere & officium obire ne queunt, illis privari jubentur.

Sed Juri istiusque rationi magis consentanea est Opinio Panormit. in *c. Tua nos cit. n. 4.* Garcia *p. 4. de Benef. cap. 5. à n. 5.* Palao *Tract. 13. disp. 1. p. 9. n. 1. n. 18.* & Fagnani in *c. De Rectoribus cit. n. 4.* etiam parochos & cæteros curatos, cum ad animarum curam per se exercendam ex causa aliqua fiunt inhabiles, non removendos, sed Coadjutore assignatò adjuvandos, docentium; quòd hoc de ipsis statuat *c. cit.* textus, & exigat miseratio Juris, infirmitate gravatorum afflictionem beneficiorum ademptione augeri, non permittentis. Neque eorum amotionem persuadet *c. Tua nos cit. textus*; quia licet, Coadjutore assignatò, Parochus lepræ aliãve infirmitate percussus ab administrationis actualis officio & animarum cura personaliter exercenda removeatur, beneficium tamen & in isto fundatum officium seu curam habitalem retinet non minùs, quàm Episcopus aliique prælati officium Pastorale: quod isti habitu retinent & per assumptum aut sibi deputatum Coadjutorem actu exercent, *cit. Fagnanus n. 6. & 7.*

Neque cum hac *c. cit.* expositione pugnat; quòd eò necessaria vitæ subsidia Rectori ministranda dicantur, juxta Ecclesiæ facultates; quia sensus est, eum ex parochialis suæ Ecclesiæ seu beneficii redditibus,

ditibus, sicut antè, alendum, assignatà coadjutori congruâ portione, ut dicitur *c. De Rectoribus cit.* vel sumptibus moderatis, ut *c. unico cit.* habetur, & cum Joan. Andr. *in c. fin. cit. n. 14.* notant *citr.* Panormit. *n. 5.* & Fagnanus *n. 8.*

10. Non magis, parochi eique similis curati, ab officii sui administratione impediti & inviti, remotionem Juri istiusque rationi consonam esse, evincit *c. 1. cit.* textus; quia istò sermo est de Abbatibus, Præpositis &c. qui dignitates suas nondum ceperunt administrare: imò non plene & omnino absolute, sed sub tacita conditione suscipiendi intra annum Ordinis sunt affecti: qui, si hunc suscipere propter perpetuum aut valde diu duraturum impedimentum nequeant, ideòque deficiat conditio, sub quâ dignitates ipsis collatæ sunt, ab iis removeri merito jubentur: etsi, qui beneficia & dignitates suas plene affecti sunt, & administrare, jam ceperunt, superveniente impedimento etiam perpetuo, non removendi, sed assignatò coadjutore adjuvandi sint, Laiman *in c. 1. cit. §. fin. V. Sed non placet.* Unde

11. Dubium & quotidiani usûs quæstio nascitur, an tali casu necessaria vitæ subsidia tribuenda priùs sint parochi vel coadjutori. Glossa *fin. in c. De rectoribus cit.* favet coadjutori, Ecclesiæ intervenienti. Alii tamen *in c. cit.* cum Ant. de Butr. *n. 4.* Joan. Andr. *n. 3.* Panormit. *n. 6. cit.* Barbosa *alleg. 63. n. 15.* Palao *cit. p. 9. n. 3.* & ut *in c. cit. n. 12.* Fagnanus ait, majori æquitate præferunt parochum, cum; quòd *c. 1. cit.* huic ægrotanti disfertè adstruantur quæcunque, dum sanus esset, percepit: contra coadjutori de Ecclesiæ redditibus portio tantum attribuitur *c. de Rectoribus cit.* tum verò; quòd parochus quoad pristinos redditus jus habeat ex beneficii titulo & investitura, e-

jusque proprietatem retineat & possessio- nem: neutra verò istarum, sed nudum duntaxat ministerium, sit penes coadjutorem, *arg. l. Possideri 3. §. 5. ff. de Acquir. possess. ut idem Fagnanus notat & Rotæ decis. firmat. n. 35.*

Quare, ne tali casu congrua portio- ne coadjutor careat, providere erit Episcopi: qui ad ministrandam illi sustentationem compellet parochianos, ut vult Panormit. *cit. n. 6.* vel, si isti sint inopes, aut ad vitæ subsidia illi ministranda sine difficultate adigi non possint, ipse illi succurret per collationem beneficii simplicis vel pensionis assignationem, ut colligitur ex Trident. *Sess. 21. cap. 4. de Ref.* arbitrio Episcopi permittente, an novæ parochiæ rectori (eadem ratio est coadjutoris) congruam sibi debitam sustentationem non habenti, fructus aliunde assignandi, vel ad illam præstandam populus sit compellendus.

Porro coadjutorem Episcopo invito dare potest solus Papa: quia ejus datio est una ex causis majoribus, reservatis fedi Apostolica, *c. Unic. pr. in 6.* cujus autoritate Episcopus, senio, infirmitate vel aliunde ab officii sui executione impeditus, cum Capituli vel majoris istius partis consensu unum vel duos coadjutores assumere potest: vel, si ipse obmentiam vel aliunde proveniente defectum consensûs hoc nequeat, unum vel duos ei assignare Capitulum unanimi, vel saltem duarum partium consensu, eodem Apostolica autoritate potest, *c. Unic. cit. V. Si verò:* ubi tamen hoc, uti etiam casu, quò Episcopus omnino inutilis redditus coadjutorem assumere, licet à Capitulo requisitus, non vult, ipse & Ecclesiæ conditio ac status cum omnibus circumstantiis, quam citò poterit, ad sedem Apostolicam referri jubetur.

Prælati inferioribus non exemptis, *14.* sicut &

sicut & parochis, ob senium infirmitatem &c. officio suo superesse non valentibus, coadjutores dare possunt proprii ipsorum Episcopi, *c. De rectoribus & c. fm. cit.* & alii prælati jurisdictionem quasi Episcopalem obtinentes, qui eos instituendi desituendique, aut saltem desituendi sive privandi, eorumque resignationes admittendi potestatem habent: quantumvis collatio sive eorum institutio sola ad alium pertineat, Joan. Andr. *in c. fm. cit. n. 7. & ibi Panormit. n. 5.* Idem Episcopi coadjutores & vicarios temporales, parte fructuum assignatâ, deputare possunt parochialium Ecclesiarum rectoribus illiteratis & imperitis, qui aliâs vitæ sunt honestæ, ex decreto Trident. *Sess. cit. cap. 6. de Ref.*

25. Dubium est de tempore, quò durat coadjutoria. Et ab Episcopi, quidem & inferioribus prælati deputatos vel assignatos coadjutores temporaneos esse, eorumque officium coadjuti morte naturali & civili, puta depositione vel renuntiatione expirare, satis convenit inter DD. & clarè traditur *c. Grandi 2. in fine, de Suppl. neglig. in 6. & Trident. cap. 6. cit. ibi. Coadjutores aut vicarios pro tempore assignare possint.* Quod probatur exemplo tutelæ, quæ pupilli morte, tam civili quàm naturali, finitur, §. 1. & §. Sed *si 2. Instit. Quibus modis tut. fin.* & ipsum vocabuli etymon firmat; cum, sicut à *Tuendo Tutor, l. 1. ff. de Tutel. sic Coadjutor dicatur à Coadjuvando*; ac proinde, sicut tutoris pupillò, sic & coadjutò mortuò coadjutoris officium expirare sit necesse. Quæ ratio, cum etiam in coadjutore simpliciter à Papa dato procedat, ab isto etiam ita datò officium expirabit morte coadjuti; quia mens Principis, si aliud non exprimat, Juri communi conformis esse præsumitur, *l. Ex post facto 43. ff. de*

Vulg. & pupill. subst. & l. Rescripta 7. C. de Precib. Imp. offer.

An autem perpetuus, sive cum successione jure, coadjutor dari à Papa valeat, dubitandi ratio est; quòd successiones in beneficiis novissimè à Trident. *Sess. 25. cap. 7. de Ref. & ante Concilium hoc c. Detestanda 2. & c. Ne captanda 3. de Concess. Præb. non vac. in 6.* damnatæ sint ex gravissima ratione; quòd occasionem præbeant captandæ vel optandæ mortis alienæ, scilicet ejus, cui cum successione jure coadjutor est datus. Sed, hac ratione non obstante

16. Explorati & frequentissima praxi roborati Juris est, cum tali jure coadjutores dari à Papa posse; cum de beneficiis & dignitatibus Ecclesiasticis disponendi, in iisque vacaturis jus tribuendi potestas ipsi diserte adstruatur *c. Licet 2. pr. de Præb. & Dignit. in 6.* Unde Interpretationem & exceptionem accipiunt ex *Decretal. Lib. 6. in contrarium allegati textus.* Neque magis, quàm isti urget decretum Tridentini; cum, sicut præca, sic & novissimum hoc Ecclesiæ Patrum Concilium non sit supra Papam; ut ei ponere valeat legem, quæ ejus potestas constringatur, ut patet *ex c. Significasti 4. de Elect. & ipsamet S. Synodo memoratâ, à suis decretis sedem Apostolicam disertissimè eximente cit. Sess. 25. cap. 21. Omnia & singula à se statuta ita decreta esse declarans, ut in iis salva semper auctoritas sedis Apostolicæ & sit, & esse intelligatur.* Ut adeò ista, captandæ, & optandæ mortis voto, cui occasio non per se & ex fine suo, sed merè per accidens præbetur, non obstante, cum successione jure coadjutores dare possit: quoties istis tale jus ad Ecclesias cum majori auctoritate, amore fidèque subditorum regendas judicat profuturum, *Garcias de Benef. p. 4. cap. 5. n. 16. Con-*

n. 16. Gonzalez in Reg. 8. gloss. 5. §. 9. n. 91. Azor p. 2. Instit. lib. 3. cap. 9. 2. Palao tract. 13. disp. 1. p. 9. n. 9. & Fagnanus in c. Nulla 2. de Concess. Prab. num. 84.

17. Quare, licet coadjutoria simpliciter, hoc est, sine successionis jure data, coadjuto, vg. Episcopo decedente vel cedente, expiret: & jurisdictio atque administratio Episcopalis ex Juris communis dispositione ad capitulum transeat; cum Episcopo tantum, non etiam capitulo sit datus; & huic illi decedenti in administratione succedendi jus ademptum aut diminutum non sit, arg. c. Quamvis 25. de Sent. & re judic. & l. 1. C. Res inter alios acta &c. Alia tamen ratio est cum illo jure datæ coadjutoria; cum enim per hanc jus ad rem sive ad dignitatem vel aliud beneficium coadjutori adquisitum sit, illius per coadjuti obitum vel resignationem inducitur vacatio, non sit opus; cum Papa hujusmodi coadjutoria, *Ex nunc prout ex tunc* faciat collationem, ut apud Garciam cap. 5. cit. n. 138. Rota resolvit. Ubi

18. Dubium & practica controversia inter DD. est, an ita datus coadjutor in dignitate vel beneficio succedat, si coadjutus ante coadjutoria literas obtentas cedat vel decedat. Non quidem, si litera ante cessum vel decessum jam sint datae sive expedita; cum tali casu successionis locus indubitate sit: quantumvis coadjutor gratia sibi facta notitiam non habeat; quia gratia successionis effectum sortitur a tempore datæ, quæ ex parte summi Pontificis jam est perfecta, cit. Garcias cap. 5. n. 132. & Palao p. 10. n. 34.

Sed, si coadjutus cesserit vel decesserit ante datam literarum. Quod etiam salu successionis locum esse, vult Gonza-

lez cit. gloss. 5. §. 9. à n. 53. secutus Putell. Lib. 2. decis. 98. Ratio, quæ movetur, est; quod in coadjutoria cum futura successione contineantur duæ gratiæ diversæ: una ipsius coadjuti, altera coadjutoris favorem spectans: quarum priori per ipsius coadjuti obitum vel renuntiationem extincta, posterior, sive coadjutoris favor & successionem spectans & à priori independens non expirat, arg. c. Si eo tempore 9. de Rescript. in 6. ex cuius decisione gratia rescripti, quoad unam partem invalida, quoad alteram subsistit. Cui rationi & Opinioni non leve pondus addit imprimis formula hujusmodi coadjutoria: quæ successio concedi solet apposita clausula, *Etiamsi beneficium de tempore data actualiter vacet, & coadjutor officium suum non exercuerit.* Deinde paritas cum gratia dispensationis super impedimento vg. affinitatis ad contrahendum matrimonium & susceptæ proles legitimationem: quarum, etsi prior propter mortem alterius, qui id cum impedimento contraxerunt, effectum habere non possit, nihilominus posterior, proles legitimationem spectans, valet, etiam in præjudicium venientium ab intestato, ex mente Anchorani Consil. 409. & Rotæ non una decis. allegat. à cit. Gonzalez n. 57. cur non etiam proposita coadjutoria subsistat quoad successionem, etsi corrupta quoad exercitium officii coadjuti?

Sed verius successionis locum tali casu non esse, sustinent cit. Garcias n. 132. & Palao p. 10. n. 34. eâ permoti ratione; quod in ejusmodi coadjutoria contenta gratia posterior pendeat à priori, cui data tempore non erat locus. Quam istius cum ista connexionem ac dependentiam cit. DD. probant partim; quod coadjutori successio detur in remunerationem obligationis, quam pro coadjuto subit, ideoque

adebque, sicut obligatio ista, sic etiam successio cessat: partim verò; quòd coadjutoria jus solum tribuat in beneficio vacaturo &, quòd possidet coadjutus; casu autem, quò istius obitus vel renuntiatio data tempore antecessit, beneficium vacaturum & quòd coadjutus possidet, concedi amplius non possit. Accedit; quòd coadjuti obitu beneficium conferendi jus quò sit collatori inferiori: jus autem tertio quò situm tollere Papa, etsi absolute valeat, non facile solet, & indubio velle nunquam præsumat, per *Cancell. Reg. 17.* & tradita à *Cochier in Reg. cit. à n. 5.* & *Card. de Luca Theatr. V. & J. de Beneficiis disc. 42. n. 5.* non obscure favente huic Opinioni: contra quam allata ratio corrui ex dictis.

Neque magis, quàm ista illi adversatur formula Literarum hujusmodi coadjutoria; quia iis inserta clausula, *Etiam si beneficium actualiter vacet*, intelligenda est de vacatione inducà solò Jure; quòd coadjutus beneficium fortè possideat sine legitimo titulo: non de ea, quæ Jure & Facto inducà est beneficiati morte vel renuntiatione; ut ita inferioris collatoris juri non derogetur, *cit. Garcias n. 133.* qui tamen paulò ante excepit coadjutoria cum futura successione bona fide, hoc est, ab eo, qui coadjuti mortem ignorat, impetratam cum antidata, hoc est, datà coadjuti mortem antecedente: quales in remotis, hoc est, ultra montes assumptis coadjutoribus aliquando dari, notat laudatus *Card. de Luca n. 6.*

20. Legitimè deputati vel assumpti coadjutoris potestas se extendit ad ea, ad quæ supplenda est datus; cum aliquando rerum spiritualium, vel temporalium duntaxat: aliquando generalem utrarumque administrationem habeat, prout coadjutus ab illarum vel istarum duntaxat, vel utrarumque administratione est

impeditus, *Barbosa de Offic. Episc. alleg. 63. n. 13.*

21. Excipitur tamen & coadjutori interdicitur est quomodolibet faciendæ alienationis rerum, tam ipsius Prælati quàm Ecclesiæ, *c. Unico cit. V. Præsenti*, rerum immobilium & mobilium pretiosarum, ut *in e. cit.* notat *Barbosa n. 11.* De cæterarum autem sive mobilium non pretiosarum & quæ servandò servari nequeunt, alienatione administrationeque tota rationes prælati, si sanæ mentis est: vel Capitulo: vel, si officio suo durante id non fecerit, successori reddere tenetur, *V. cit.* cujus dispositioni non adversatur coadjutoris paritas cum tutore vel curatore, ad administrationis suæ rationes durante officio suo reddendas Jure communi non obligatis, *l. Si tutor 9. §. 4. ff. de Tutel. & rat. distr. §. 1. Adversus 2. C. de Administr. Tur.* quia lata inter eos disparitas est; cum tutoris & curatoris officium tempus habeat certum ac determinatum: non etiam coadjutoris; quia coadjutoria ultra coadjuti vitam & obitum omnino incertum non extenditur, ut *arg. l. Nisi finita 4. §. 3. ff. de Tutel. & rat. distr.* sit locus, *Anchoran. in c. Unico. cit. n. 6. & Francus ibid. n. 3.*

22. Excipi etiam solet libera collatio beneficiorum; quòd sit quædam donatio, *c. fin. de Instit. & c. fin. de Offic. Vicar. in 6.* ac proinde species alienationis, *c. Nulli 5. de Reb. Eccles. alien.* coadjutoribus interdicitur, *V. Præsenti cit.* Sed hæc in re præcipua ratio habenda est statûs ipsius coadjuti; cum, si iste sanæ mentis sit, ut collationem facere ipse possit, hæc ad ipsum pertineat; ut, licet coadjutoris ad spiritualium administrationem dati consilium adhiberi conveniat: istò tamen non requisitò facta collatio subsistat; quòd dignitatis retineat titulum & ipsam etiam possessionem. Si verò coadjutus

R
aliena

23. amens eaque valetudine sit, ut consensum suum exprimere non possit, vacantis beneficii collatio competet coadjutori; quia ex una collatio, licet donatio quaedam sit, non tamen merè voluntaria, sed necessaria est; ne solito diuturnior vacatio Ecclesiae afferat damnum & periculum animabus: ex altera verò parte, administratori voluntaria duntaxat, non etiam necessaria donatio est interdicta, *l. Alienationes 13. ff. Famil. hercisc. cit.* Joan. Andr. *n. 9.* Francus *n. 3.* & Fagnanus *in c. Ex parte 5. n. 4.* Unde

24. Satis expedita est Resolutio dubitationis, an perpetuus, sive cum futura successione & libera administratione Episcopo datus coadjutor ea, quae jurisdictionis spiritualis & temporalis sunt, exercere valeat eò, cui datus est, invito. Quantumvis enim hoc affirmandum primò intuitu videatur; cum propter amplitudinem potestatis exprimi solita in ejusmodi coadjutoriae Bulla: tum verò; quòd coadjutor dari etiam invito & contradicenti possit, ut ex communi DD. sensu notat Fagnanus *in c. Ex parte cit. n. 4.* locus tamen est insinuatæ distinctioni: vi cuius; cum Episcopus coadjutus omnino inhabilis, aut saltem, quae jurisdic-

tionis Episcopalis sunt, peragere omnia ipse non potest, aut non vult: coadjutor omnia, aut saltem ea, quae per se obire coadjutus non valet, aut non vult, peragere potest, quin ab ipso providè gesta valeant revocari. Casu autem, quò coadjutus, senio aut infirmitate non obstante, quibusdam fungi ipse vult & coadjutori se immiscere volenti non irrationabiliter contradicit, iste se ingerere, eaque peragere non valet; cum coadjuto affectetur, *c. Ex parte cit.* & detur in subsidium ipsius, jurisdictionem & administrationem habitu retinentis; ac proinde, si specialiter prohibitus non sit, & vult, exercere valentis. Unde, eò quaedam agere per se volente, coadjutorem se ingerere non permittit reverentia debita coadjuto, *can. Quia fratres, 7. q. 1.* Fagnanus *in c. Ex parte cit. n. 19.*

Neque refert; quòd coadjutor aliquando etiam invito detur; quia hoc ipsius potestatem non auget. Neque etiam Bullae amplitudo; quia generalia istius verba ad ea, quae coadjutori de Jure vel consuetudine competunt, restringenda, rectè monet idem Fagnanus *num. 24.*

TITULUS VII.

De Institutionibus.

Beneficiorum Ecclesiasticorum collationi liberae, ad *Rubr. de Præbend. & dignit.* explicatae, succedit clericorum ad illa

praesentatorum institutio: cuius nominis in Jure nostro non una vis & significatio est.

ARTIC.